

شری، غونډوربوزی او روبیلا

شری، غونډوربوزی او روبیلا څه شی دی؟

شری، غونډوربوزی او روبیلا (جرمن شری) د ویروسونو له امله رامینځته کیدونکی خورا ساري ناروغی دی.

خلک په شری، غونډوربوزی او روبیلا څنګه اخته کیږي؟

شری، غونډوربوزی او روبیلا (جرمن شری) د یو اخته کس سره د نږدې تماس له لارې خپریږي.

د شری، غونډوربوزی او روبیلا نښې څه دی؟

شری د تبې، توخی، سری او دردناکې سترګو، او د توخی سبب ګرځي.

غونډوربوزی د مری د مرغړیو د پرسوب او تبې لامل کیږي.

روبیلا (جرمن شری) د توخی، تبې او پرسیدلی مرغړیو لامل کیږي. که چیرې امیندواره میرمن د امیندواری په لومړیو کې په روبیلا اخته شي دا کیدای شي په ماشوم کې د زیرون لوی نیمګړتیاوې رامنځته کړي.

که 1000 کسان په شری اخته شي

- 1 یا 2 به مړه شي
- 50 به په غور انفیکشن اخته شي
- 40 به په سینه بغل یا برونکایتیس اخته شي
- 5 به تشنج (غوټي) ولري
- 160 به په اسهال اخته شي
- 1 به انسيفلايټس (د مازغو پرسوب) رامنځته کړي د هرو 10 ماشومانو لپاره څوک چې انسيفلايټس رامنځته کوي - 1 به مړ شي او - تر 4 پورې به د مازغو زیان ولري.

د دوه کالو څخه کم عمر ماشومان په 8000 ماشومانو کې 1 په SSPE (د مازغو خرابوالی) اخته کیږي کوم چې ممکن د شری څخه څو کاله وروسته واقع شي او تل وژونکي وي.

په 6000 کې 1 به د وینې د غوټه کېدو ستونزه ولري.

که 1000 کسان په غونډوربوزی اخته شي:

- 50 به ویروسی مننژیت یا سرسام ولري
- 1 به په انسيفلايټس (د مازغو پرسوب) اخته شي
- 400 نارینه چې غونډوربوزی لري د خصیو پرسوب اخته کیږي
- 300 به تبه، سر درد، او د ژامې لاندې د لعابو غدودو پرسوب ولري، او

او په 20,000 کې 1 به کون شي.

غونډوربوزی په نادره توګه په نارینه وو کې د شنډنوب لامل هم کیدای شي.

د هغو خلکو څخه چې په روبیلا اخته کیږي (جرمن شری):

- په 2 کې 1 به خارښت او دردناک پرسیډلی غدودو ولري. او له نیمایي څخه زیاتي د روبیلا سره میرمنې به د جوړونو دردونه ولري.
- په 3000 کې 1 په ترومبوسایټوپینیا (د پوستکي زخم یا خونریزی) اخته کیږي،
- په 6000 کې 1 په انسيفلايټس (د مازغو پروسوب) اخته کیږي
- که یوه امیندواره ښځه د امیندواری په لومړیو کې په روبیلا اخته شي په 10 ماشومانو کې 9 به د زیږون لوی خرابوالی ولري، لکه کونوالی، وړندوالی، د مازغو زیان یا د زړه نیمگرتیا.

څوک باید د MMR واکسین وکړي؟

- د MMR واکسین د شری، غونډوربوزی او روبیلا (جرمن شری) په وړاندې ساتنه کوي. دا یو ژوندی واکسین دی چې پدې معنی چې دا د شری، غونډوربوزی او روبیلا ویروس ضعیف بڼې لري.
- کله چې په 1985 کې په ایرلند کې د شری واکسین معرفي شول، د شری د قضیو شمیر په هغه کال کې له 10,000 څخه په 1987 کې 201 پېښو ته راټیټ شو. شری ډیره ساري ده او د شری د قضیو شمیر او د شری پیچلتیاوي به په چټکۍ سره زیاتي شي که چېرې ماشومانو ته د MMR واکسین نه وي ورکړل شوی.
- د MMR واکسین د 12 میاشتو عمر کې ماشومانو ته د ورکولو سپارښتنه کیږي.
- ماشومان باید د 4-5 کلونو په عمر کې دویم خوراک ترلاسه کړي. دا معمولاً په ښوونځي کې د HSE ښوونځي واکسیناسیون تیمونو لخوا ورکول کیږي مگر په ځینو برخو کې دا د ماشوم د GP لخوا ورکول کیږي.
- د غوره خونديتوب لپاره د MMR واکسین دوه دوزونو ته اړتیا ده.
- کیدای شي ځینې ماشومانو د MMR واکسینو دوه دوزونه پریښودی وی او دا د غونډوربوزی او شری د وروستیو وبا لامل شوی دي.
- لوی ماشومان او ځوانان بالغان چې د MMR واکسین دوه دوزونه یې ندی (یا داده ندی چې دوی بشپړ کړي دي) بشپړ کړي باید ژر تر ژره واکسین شي.

ایا لوی ماشومان او بالغان د MMR واکسین کولی شي؟

- د MMR واکسین ترلاسه کولو لپاره ډیر ناوخته شوي ندی، او دا سپارښتنه کیږي چې لوی ماشومان او ځوانان بالغان چې د MMR واکسین دوه دوزونه یې ندی کړي (یا داده ندی چې دوی بشپړ کړي دي) باید ژر تر ژره واکسین شي.

څوک باید د MMR واکسین ونکړي؟

- د MMR واکسین د ډیرو خلکو لپاره خوندي دی.
- په هر صورت، تاسو یا ستاسو ماشوم باید واکسین ونه کړئ که چېرې دوی ته د پخواني MMR واکسین یا د واکسین (د جیلاتین په ګډون - د MMRVAXPAXPRACRA واکسین لپاره) کومې برخې څخه شدید د حساسیت عکس العمل (anaphylaxis) شوي وی یا د نیومیسیین په نوم انټي بیوټیک څخه شدید الرجیک عکس العمل شوي وي.
- د MMR واکسین باید هر هغه چا ته ور نکړل شي چې امیندواره وي.
- تاسو باید د واکسین کولو یا لګولو کې ځنډ ولری که ستاسو ماشوم:

- د تبي څخه ناروغه وي
- د ویروسایلا (کوڅک) واکسین، په تیرو څلورو اونیو کې دننه کړي وی.
- په لوړ دوز سټراپډونو باندې وی د کیموتراپي یا رادیوتراپي سره یې درملنه کیږي
- کومه ناروغي یا علت ولري چې د دوی په معافیت سیستم اغیز کوي
- ته وروستي وینه یا د وینې محصولات لګیدلی وي

که ستاسو ماشوم په پورته لست شوي درملنو باندې وی نو تاسو باید د خپل ماشوم د ډاکټر سره د واکسين په اړه بحث وکړئ.

که چيرې د يو شخص د معافيت سيستم د ناروغۍ يا درملنې له امله سخت اغيزمن وي، نو دوی به د MMR واکسين ترلاسه کولو توان ونلري.

که تاسو کومې انديښنې لرئ، نو د خپل کورني ډاکټر يا د عامې روغتيا نرس سره خبرې وکړئ.

ايا زما ماشوم بايد د MMR واکسين وکړي که چيرې دوی د هگيو څخه الرجی ولري؟

هو - د MMR واکسين هغه ماشومانو ته ورکول کېدای شي چې د هگيو څخه سخت حساسيت لري. د MMR واکسين څخه شديد حساسيت خورا نادر دي حتی د هگي څخه شديد حساسيت لرونکي ماشومانو کې. دا اړينه نده چې د MMR واکسين څخه ډډه وکړئ که چيرې ستاسو ماشوم د هگيو له خوړلو وروسته اسهال يا د معدې درد لري او تاسو اړتيا نلرئ کوم ځانگړي احتياطي تدابیر ونيسئ. که تاسو کوم شکونه لرئ، د هغه ډاکټر يا نرس سره خبرې وکړئ کوم چې د MMR واکسين ورکوي.

آيا د MMR واکسين او د اوتيزم يا کولمو ناروغۍ ترمنځ اړيکه شتون لري؟

مورن پوهنيزو چې واکسينونه د اوتيزم، شکر ناروغۍ، څو تصلب، الرجی، ساه لنډی يا د پاملرنې د کمښت اختلال (هايپر اکتیويټي) نه لامل کېږي. په هر صورت، کله چې د واکسينونو ورکولو په وخت کې شيان پېښېږي مور فکر کولی شو چې د دوو شيانو ترمنځ اړيکه شتون لري. د مثال په توگه، د اوتيزم نښې معمولاً په هغه عمر کې پام وړ کېږي کله چې ماشومانو ته د MMR واکسين ورکول کېږي، مگر يو د بل نه لامل کېږي. زياتره ماشومان واکسين کېږي، نو له همدې امله اوتيزم، ساه لنډی يا د پاملرنې کمښت اختلال حالاتو سره ماشومان او پرته له دې حالاتو ماشومان احتمال لري چې ورته واکسينونو يې کړي وي.

په تيرو 30 کلونو کې، په 90 هيوادونو کې د MMR واکسين له 500 مليون څخه ډير خورا کونه ورکړل شوي دي. د ټولې نړۍ څخه متخصصين، په شمول [دنړيوال روغتيا سازمان](#)، په دې خبره موافق دي چې د MMR واکسين او اوتيزم يا التهابي د کولمو ناروغۍ ترمنځ هيڅ اړيکه شتون نلري.

مطالعي د دې لپاره چې وگوري چې ايا هغه ماشومان چې واکسين شوي دي د دې حالاتو يا ناروغۍ احتمال ډير لري دا بنودلي ده چې د حالاتو او واکسينونو ترمنځ هيڅ اړيکه شتون نلري. د MMR واکسين په اړه پراخه څيړنه چې په زرگونو ماشومان پکې شامل وو، په انگلستان، متحده ايالاتو، سويډن او فنلینډ کې ترسره شوي. دې څيړنې بنودلي چې د MMR او اوتيزم ترمنځ هيڅ اړيکه شتون نلري. يوه څيړنه د 1991 څخه تر 1998 پورې په ډنمارک کې د زيږيدلي د هر ماشوم د واکسين کولو ريكارډونو ته کتنه کړې (له نيم مليون څخه ډير ماشومان). په دې وخت کې، په ډنمارک کې زيږيدلي 82% ماشومان د MMR واکسين کړي. څيړونکو وموندله چې د اوتيزم خطر په واکسين شوي ماشومانو او هغه ماشومانو کې چې واکسين شوي نه وو يو شان و.

په می 2010 کې په انگلستان کې د عمومي طبي شورا پریکړه وکړه چې ډاکټر اندريو ويکفيلډ بايد د طبي راجستر څخه لرې شي وروسته له هغه چې هغه په ماشومانو ترسره شوي څيړنې په اړه د جدي مسلکي ناوړه چلند او غير اخلاقي چلند په تور مجرم وموندل شو. ډاکټر ويک فیلډ د دې څيړنې پایلې د MMR واکسين او اوتيزم ترمنځ اړيکې د غلط استازيتوب کولو لپاره کارولي

د اوتيزم د درملنې موندلو لپاره وقف شوي ډيری مسلکي سازمانونه د اوتيزم او واکسينونو په اړه د دريځ بيانونه خپاره کړي.

آتزم سپيکس (2015)، د نړۍ مخکښ اوتيزم ساينس او مدافع سازمان ويلي دي،

"په تيرو دوو لسيزو کې، پراخو څيړنو دا پوښتنه کړې ده چې آيا د ماشومتوب واکسينونه او اوتيزم ترمنځ کومه اړيکه شتون لري. د دې څيړنې پایلې روښانه دي: واکسين د اوتيزم لامل نه کېږي. مور ټينگار کوو چې ټول ماشومان په بشپړ ډول واکسين شي."

د MMR واکسين کولو يا لگولو وروسته څه تمه وکړئ؟

د واکسين کولو يا لگولو وروسته، ستاسو ماشوم ممکن د هغه ځای په شاوخوا کې نارامی، سوروالی يا پرسوب ولري چېرې چې انجیکشن ورکړل شوی و. دوی کیدای شي بې قراره وی او تبه ولري.

که دا پېښ شي تاسو دوی ته د ماشوم مایع پیراسیتامول يا د آیبوپروفین ورکولی شئ. تاسو باید دوی ته ډیر ځیناک هم ورکړئ. ډاډ ترلاسه کړئ چې دوی ډیر گرم نه وی او دا چې د دوی جامې د انجیکشن ځای نه مړي.

ماشومان معمولاً په یوه یا دوه ورځو کې دننه د دې کوچني جانبي عوارضو څخه رغیږي

د هغو کسانو څخه چې واکسين شوي وي:

- په 10 کې 1 به نارامی، سوروالی يا پرسوب ولري چېرې چې انجیکشن ورکړل شوی وي، يا به تبه ولري
- په هرو 20 کې 1 به له شپږو څخه تر 12 ورځو وروسته خارش يا گرمکی ولري (دا ساري نه ده)
- په 20 کې 1 په پرسیدلی غدواتو، د سخته غاړه يا مری غاړې، يا د جوړونو دردونو اخته کیږي
- په 100 کې 1 کیدای شي د واکسين کولو وروسته په دریمه اونۍ کې د ژامې لاندې د لعاب غدواتو پرسوب رامنځته کړي (دا ساري نده)
- په 1000 کې 1 به یو تشنج ولري (غوټی)
- په هرو 22,000 کې 1 به په موقتي وینې غوټه کیدو ستونزې / زخم يا خونریزی اخته شي
- په 10,000,000 کې 1 کیدای شي انسفالایټس (د مازغو پرسوب) رامنځته کړي.

جدي جانبي عوارض خورا نادر دی.

که زما ماشوم کوچنی شری / کوچنی غونډوربوزی ولري، ایا دوی کولی شي دا ناروغي خپره کړي؟

نه.

د MMR واکسين نه خپریږي، له همدې امله د واکسين کولو وروسته د شري ناروغی د خپریدو خطر شتون نلري. داسې کوم راپور نه دی ورکړل شوی چې واکسين شوي خلک نورو خلکو ته انفیکشن لیردوي.

دا ډیره مهمه خبره ده چې هر ماشوم د MMR واکسين په وخت کې ترلاسه کړي ترڅو دوی د شری، غونډوربوزی او روبیلا ناروغی څخه خوندي پاتې شي.

د MMR واکسين څنگه کار کوي؟

واکسين د معافیت سیستم هڅولو سره کار کوي ترڅو د دې ناروغيو پروړاندې محافظت رامینځته کړي.

د MMR واکسين څومره اغیزمن دی؟

د MMR واکسين بشپړ کورس د 99% خلکو لپاره د شری په وړاندې بڼه خونديتوب چمتو کوي، د 99% خلکو لپاره د روبیلا (جرمن شری) په وړاندې او د 88% خلکو لپاره د غونډوربوزی په وړاندې بڼه خونديتوب چمتو کوي.

د لا زیاتو معلوماتو لپاره

د يو باوري د روغتيا مسلکي سره خبرې وکړئ او www.immunisation.ie ته مراجعه وکړئ